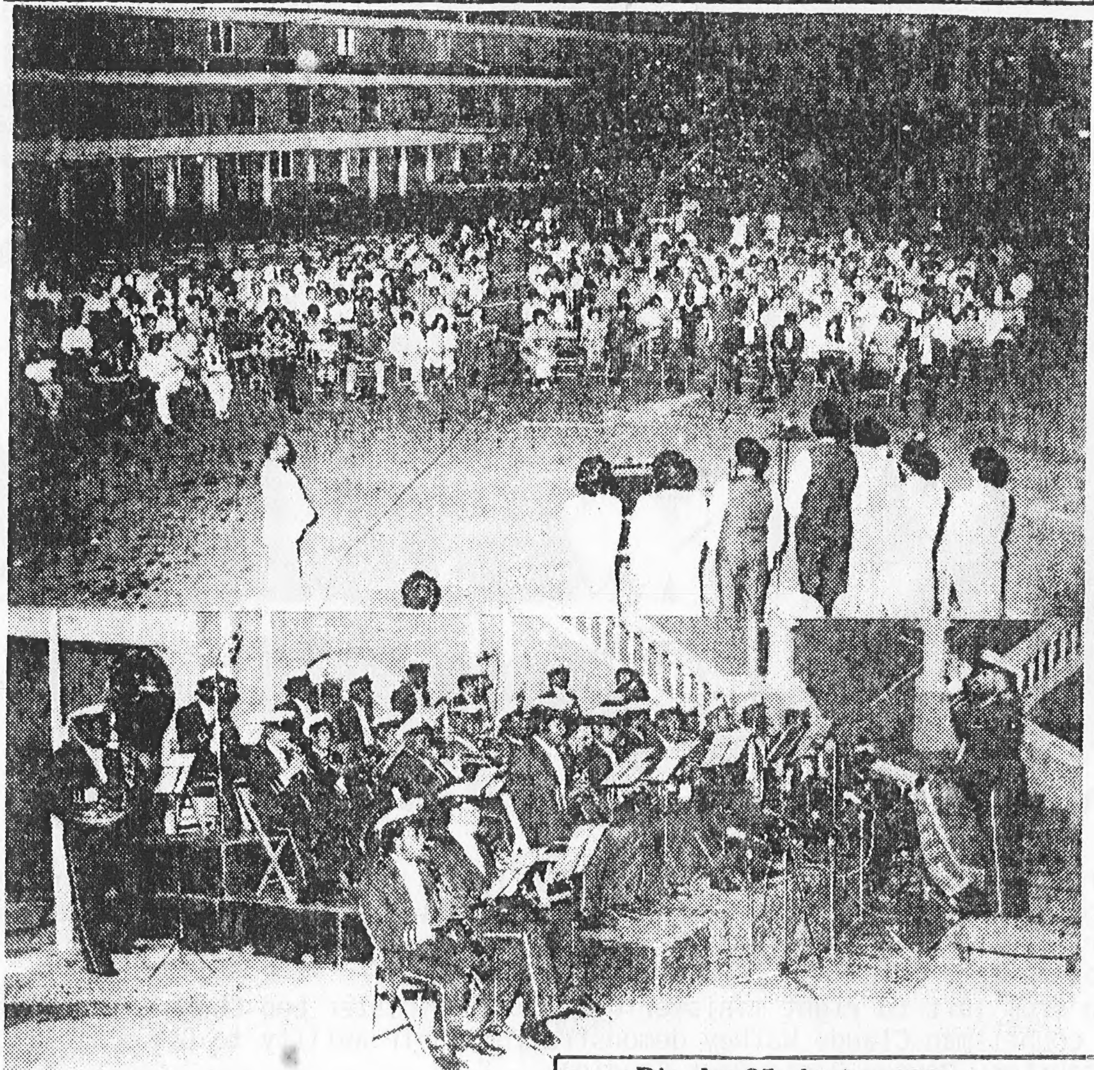
STICUSA
KNIPSELKRANT 11

Maandag 24 oktober 1983

BEURS- EN NIEUWSBERICHTEN

WILLEMSTAD -- Zaterdagavond vond in het Fort Amsterdam een optreden plaats van de St. Vincentius Harmonie. Het betrof hier de première van de Ouverture Simon Bolivar gekomponeerd door de musicus Ramon Louis Williams MME ter gelegenheid van de 200ste geboortedag van de vrijheidsheld Simon Bolivar. In het voorprogramma trad de Grupo Vocal "Nos Sintimentu" op. Foto boven: het gebeuren op het plein in het Fort Amsterdam met op de voorgrond de folklorische groep "Nos Sintimentu." Foto onder: De St. Vincentius Harmonie, die weer uitstekend was.!

Dinsdag 25 oktober 1983

BEURS- EN NIEUWSBERICHEN

NIEUW WERK TEATRO EXPERIMENTAL

ORANJESTAD -- Ter gelegenheid van de kersttijd, komt binnenkort het Teatro Experimental Arubano binnenkort met een origineel werk getiteld "jij, onze hoop". Het handelt over de kersttijd in een arm gezin. Een persbericht van Teatro Experimental Arubano zegt dat als het vorige stuk "Ban plasa pa sa" indruk maakte door zijn dansen en humor, "abo: nos speranza" zeker indruk zal maken door zijn menselijke aspecten en teder heid.

NEW AGE Wednesday July 27, 1983

Groundbreaking Ceremony Cay Hill Sportpark

Groundbreaking ceremonies for the new sportpark in Cay Hill took place on Monday afternoon. The ceremonies were planned in connection with the visitof the Dutch minister of Antillian Affairs. The Cay Hill sportpark is being financed by the Dutch government.
On photo from left to right minister de Koning, minister Leo Chance, Joe Richardson and councilman Claude Wathey demonstrating their ability to use a shovel.
(photo courtesy Roumou Rapid Phot Studio)

Vrijdag 28 oktober 19[illegible]
BEURS- EN NIEUWSBERICHTEN

"DE ACHTERKANT VAN HET GELIJK" DINSDAG OP TV

WILLEMSTAD --Op dinsdag 1 november 's avonds om tien uur begint Tele-Curacao in samenwerking met het Bureau Cultuur en Opvoeding met de uitzending van een serie van negen programmas onder de titel 'De achterkant van het gelijk''

In dit programma behandelt de bekende "onbudsman" dr. Marcel van Dam, die recentelijk een bezoek bracht aan Curaçao, diverse maatschappelijke problemen in een gesprek met een deskundig panel.

In het eerste programma uit deze serie komt dinsdag a.s. aan de orde de misdaad en met name overvallen en drugbestrijding.

Dinsdag 25 oktober 1983

BEURS- EN NIEUWSBERICHTEN

WILLEMSTAD.- Onlangs werd door de Toneelvereniging "Studio" het vrolijke kindertoneelstuk "Er waren eens twee meisjes" gepresenteerd. Dit vond plaats in Centro Pro Arte. Aanstaande zaterdag en zondag worden weer voorstellingen gehouden en wel 2 per dag, namelijk om 13.30 uur en 16.00 uur. De kaarten zijn verkrijgbaar bij Toko Zuikertuintje, Van Dorp/Eddine (Promenade), Mensing Caminada en bij de kassa van Centro Pro Arte. Op de foto zien we een geestiger scene uit het leuke toneelstuk.

BEURS- EN NIEUWSBERICHTEN 25/10-83

Speciaal programma "Cooperacion" via tv

ORANJESTAD – Op vrijdag 28 october aanstaande zal het Bureau Cultuur en Opvoeding om half zes 's avonds een speciaal programma "Cooperacion" een schepping van minister Margo Croes met een duur van ongeveer een uur, via Tele-Aruba brengen. Hieraan wordt deelgenomen door vier scholen, t.w. de Imelda Kleuterschool, die het leven op Aruba voor de komst van de Lago voor zijn rekening neemt, het Heilig Hart College met de komst van de Lago, het Rosa College met de veranderingen op cultureel gebied door de invloeden van buiten en tenslotte de Mater Dei Huishoudschool met de huidige situatie.

Vorig jaar 22 october werd dit werk gebracht in Cas di Cultura en begin dit jaar werd de tekst omgezet om als televisiespel te kunnen worden opgenomen. De verfilming vond plaats op verschillende lokaliteiten, zoals Santa Rosa, Lago, Wilhelminapark, Spark & Clean, Indian Rock Garden, de haven, de woning van de familie Van der Linden te Seroe Alejandro en het zustershuis Salida di Solo.

De muziek is van Eddie Bennett en wordt uitgevoerd door Maybelline Ar[illegible] oot, de toneelleiding i[illegible] handen van Ernesto Rosenstand, de tekst van het thema in handen van Lila en Edwin Kock terwijl Judith Donata-Wever als coordinatrice fungeerde.

De productie was van het Bureau Cultuur en Opvoeding in samenwerking met de Audiovisuele Dienst van het Eilandgebied.

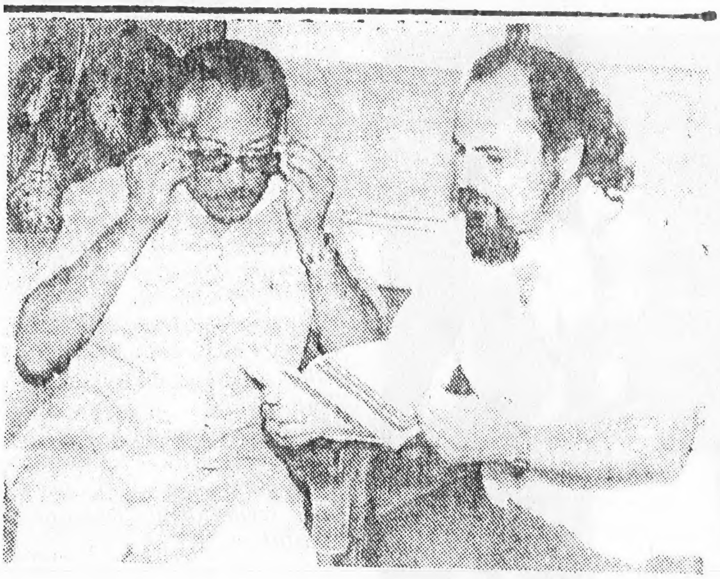

DINSDAG 1 NOVEMBER 1983
AMIGOE

HET TRIO LOS Arubeños, bestaande uit Rey Lampe, Catey Werleman en Mario J. Croes, bood de redactie van de Amigoe zijn laatste 45 grammofoonplaat aan onder de naam "Serenata". Het trio heeft de afgelopen jaren met succes Aruba muzikaal vertegenwoordigd in Venezuela, Duitsland, Puerto Rico, Mexico, Bonaire en Curaçao. De plaat omvat vier liederen van het trio, te weten: "Abo ta Esun", een ranchera in nieuwe stijl met combinatie van drie guitaren en mariachi. Een compositie van Mario Croes, muziek van Miguel van der Linden en begeleid door Mariachi Perla di Aruba. Tijdens het eerste Mexicaanse festival in Papiamento-versie (1982) won dit lied de tweede prijs. "Un Sunchi Marduga", een wals van Rey Lampe. Het lied is uitstekend geschikt voor een serenade bij welke gelegenheid ook "Cumpleaños", een bekende wals die voor de tweede keer op een plaat komt. Compositie van Mario Croes. En tenslotte "E Beyesa di nos cuna", een wals van Juchi Croes over de schoonheid van dushi Aruba. Opname en plaat maken geschiedde in de Aruba Recording Studio.

BEURS- EN NIEUWSBERICHTEN

Maandag 31 oktober 1983

WILLEMSTAD -Zoals bekend heeft het bestuurscollege van Curacao onlangs het boek "Ortografia di Papiamentu" uitgegeven via de Afdeling Voorlichting van de Schooladviesdienst. Binnenkort zal dit boekje verspreid worden onder het volk, zodat iedere burger de officiele spelling van het Papiaments kan leren. Bovendien zal via de media uitgebreid uitleg worden gegeven over het gebruik van dit boekje. Onlangs heeft de Sitek ,de vakbo. voor het onderwijzend personeel, een aanvang gemaakt met een cursus voor onderwijzers zodat zij het Papiaments op de juiste wijze zullen kunnen schrijven. De Schooladviesdienst zal alle cursisten een exemplaar van dit boekje cadeau doen. Op de foto Drs. Layo van der Veen,Hoofd van de Schooladviesdienst (links) geeft een korte uitleg van de methode vervat in het boekje aan Sitek-voorzitter Errol Cova

Zaterdag 29 oktober 1983

BEURS- EN NIEUWSBERICHTEN

Direkteur "Soehandi " Oosterhof: Doorgaan!

7-JARIG BESTAAN RADIO KORSOW FM WAS GISTERAVOND WARE HAPPENING

WILLEMSTAD -- Het werd gisteravond een ware happening: de viering dat Radio Korsow FM ' op de 93,9 Mhz' 7 jaar geleden haar zendmachtiging kreeg. Het hele gebeuren, dat spontaan door enkele medewerkers van het station opgezet was, speelde zich af op het terras van Tom's Place bij Winkelcentrum Colon en werd 'live' door Korsow FM uitgezonden. En zo kon niet alleen het in groten getale opgekomen publiek het feest meevieren, ook de luisteraars thuis konden meegenieten van de 'ambiente'. Want die was er.

Verschillende muziek- en zangroepen zorgden voor de muziekale (soms wat erg harde) noot.

Onder hen haalden de Sherman Brothers en de Happy Peanuts het sterkste applaus weg. De merengue van de Happy Peanuts zette aan tot aarzelend dansen hier en daar. Van die aarzeling was bij Korsow -medewerkster Sandra-Michel niets te bespeuren. Zij toonde, dat ze behalve een bericht opstellen en doorgeven voor de microfoon, ook op zijn tijd een goede merengue kan dansen.

Lucille en Lillian, allebei al meerdere jaren bij Radio Korsow, en welbekend bij de luisteraars, hadden de algehele leiding. Met name Lillian verstaat de kunst, haar publiek "mee te krijgen" Als ze maar zo stokstijf blijven staan, dat vind ik afschuwelijk', zegt ze.

Er was genoeg te beleven deze avond. "Grote en kleine" disc-jocky van Radio -Korsow FM stonden naast elkaar op het podium. Waarbij dat grote en kleine uiteraard alleen maar slaat op het postuur en niet op de kwaliteiten van Joost Maas en David Ariza

Op gezette tijden werden er door medewerksters vragen aan het publiek gesteld, die bij een goed antwoord een prijs opleverden.

Aan het einde van de avond kreeg elk der medewerkers een certificaat uitgereikt voor trouwe dienst. Of die trouwe dienst nu uit muziek, techniek of nieuws bestond. En of het nu 7 dienstjaren waren of nog maar 1; dat maakte niets uit.

Eerder gisteravond had direkteur Oosterhof, of, zoals hij beter bekend is, Soehandi, in de avond-nieuws uitzending van FM aktueel gezegd, dat de afgelopen 7 jaar niet mogelijk waren geweest zonder medewerking. En dan niet alleen de medewerking van alle mensen, die werken bij het station, maar ook van o.m. Radio Caribe, Antem en Setel. En natuurlijk sponsors en luisteraars.

In dezelfde uitzending toonde hij aan, dat "radio maken" iets is, waarbij herhaaldelijk het produkt kritisch bekeken moet worden. Daarom kon hij ook toegeven, dat helaas niet alle doelstellingen, die het station zich bij de oprichting gesteld had, ook inderdaad in die afgelopen 7 jaar bereikt zijn. Zo is het aantal culturele uitzendingen bij lange na niet zo groot als men wel zou wensen.

En zo heeft het ook erg lang geduurd, voor het Papiamentstalige nieuws goed van de grond kwam.

Vervolg pag. 5

Vervolg
Radio Korsow

En ondanks dat: op bepaalde tijden toch het meest-beluisterde station. Reden om dankbaar te zijn, zei de heer Oosterhof.

En om, met de nodige zelfkritiek, verder te gaan. Op naar de 7 maal 7'? zoals een enthousiaste en trouwe luisteraar van het station wenste.

Een voorzichtige Soehandi houdt het liever eerst maar bij 2 maal 7 jaar om verder te bouwen aan de diensten aan de luisteraars . . . .

Bij de deze avond uitgereikte certificaten van trouwe dienst ontbrak de belangrijkste; die voor het station in zijn geheel: Voor 7 jaar trouwe dienst !!

Maandag 31 oktober 1983

BEURS- EN NIEUWSBERICHEN

WILLEMSTAD — In het kader van de viering van de 200ste geboortedag van Simon Bolivar, heeft de bekende musicus Ramon Luis Williams een muziekstuk gecomponeerd dat de titel "ouverture Simon Bolivar" draagt. Op 22 oktober j.l. is het stuk voor het eerst ten gehore gebracht door de St. Vincentius Harmonie in het Fort Amsterdam. Op de foto het moment waarop de componist en de dirigent, broeder Huberto, een exemplaar van de partituur aan de Gezaghebber, Ronnie Casseres, overhandigden.

Donderdag 27 oktober 1983

BEURS- EN NIEUWSBERICHTEN

Morgenavond grootse reunie ivm 35-jarig bestaan school

Woensdag Show Maria College in CPA

WILLEMSTAD — Na de officiële opening van de viering van het zevende lustrum van het Maria College op gisteren, 26 oktober, worden de feestaktiviteiten voortgezet. Morgen, vrijdag 28 oktober zal er een grootse reünie van oud-leerlingen en oud-leerkrachten zijn in de gymzaal en op het schoolterrein van het Maria College. Deze receptie is van 7 tot 10 uur 's avonds. De direktie en het personeel van het Maria College hebben reeds een fantastische reaktie gehad van zeer veel oud-leerlingen en deze reünie-avond lijkt een avond te zullen worden van "Recordar es vivir!" Alle oud-leerlingen zijn welkom. Er is een tentoonstelling van oude foto's en er is een lustrumboekje te koop op deze avond

Het sluitstuk van de feestaktiviteiten zal een show zijn in Centro Pro Arte op woensdag 2 november om 20.00 uur. Deze show is georganiseerd met medewerking van verschillende oud-leerlingen. Gedurende de show zullen optreden: George Willems, The Crazy Dancers, Les sylphides en Survival. Kaarten voor deze geweldige show zullen vanaf morgenavond (vrijdag) à f. 12,50 te koop zijn tijdens de reünie en daarna op school.

Direktie en personeel van het Maria College verzochten ons alle personen en instanties van harte te bedanken voor de geweldige medewerking ondervonden tijdens deze periode van de lustrumviering.

Donderdag 27 oktober 1983

BEURS- EN NIEUWSBERICHTEN

FILM LIGA

1 NOV.

ONTMOETING MET HET VERLEDEN

DE DROOM VAN DE OUDE MAN

MIJN ZUSTER DE NEGERIN

COLA DEBROT

2 NOV.

-DAKOTA-

MET KEES BRUSSE

REGIE WILLY VERSTAPPEN

3 NOV.

—SABINE—

MET RIJK DE GOOYER

REGIE RENÉ VAN NIE

5 NOV.

PLANTAGE TAMARINDE

HARRY KEULS

MOSAICO KULTURAL

PRODUCTIE WTECLA

THEATER DE TEMPEL

AANVANG 8.30 PM

Maandag 31 oktober 1983

BEURS- EN NIEUWSBERICHTEN

Ecole de Danse brengt "RATS"

WILLEMSTAD - Binnenkort vindt in Centro Pro Arte de vijfde leerlingenuitvoering van ECOLE DE DANSE plaats, "RATS". Deze keer is het een zeer aktueel onderwerp nl. RATTEN. De choreografie is gebaseerd op de Duitse legende "De rattenvanger van Hamelen". Vooral voor kinderen is dit een aantrekkelijk schouwspel. Maar ook volwassenen komen aan hun trekken met de kleurrijke folkloristisch dansen en niet te vergeten het programma na de pauze met het optreden van de gastdanser en choreograaf Paul Jenden, al bekend door zijn vorig optreden op Curaçao. De avond sluit met een ballet dat Paul Jenden voor de leraressen van de school speciaal choreografeerde. Op 11, 12, 18 en 19 november vinden de voorstellingen plaats en kaarten zijn verkrijgbaar op de bekende adressen. Foto: De voorbereidingen voor "Rats" zijn in volle gang. De kleurrijke uitvoeringen zullen ongetwijfeld veel bezoekers trekken.

Amigoe

DINSDAG 1 NOVEMBER 1983

De andere Lauffer

Samenstelling: B. Jos de Roo

HET VERHAAL VAN RAUL ROMER (3)

MEN ZOU HAAST zeggen: uiteraard is de liefde ook in de gedichten van Pierre Lauffer ter sprake gekomen. Een zeer ontroerend stel gedichten op dit gebied is de reeks "Rosea den shinishi" uit 1965. Ze gaat over belevenissen van Pierre Lauffer in Europa. Deze gedichten horen eigenlijk als geheel gelezen te worden, maar ik zal er alleen maar hier en daar een paar stukken uit halen, om te laten zien hoe hij in dit soort werk zijn expressie wist te vinden. Het gaat hier om een te laat gekomen liefde.

B'a dunami yabi, rendu i kandel
habrí,
pa djis mi pusha porta ya na kap
i kana drenta.

Dus: je hebt me de sleutel gegeven, de grendel eraf en het hangslot open en de deur stond al op een kier en ik hoefde alleen maar een duwtje te geven en ik kon zo binnen lopen.

Maar het is onmogelijk, het kon verder geen doorgang vinden. Hij reist weer vanuit Amsterdam naar het zuiden door Spanje naar Portugal. Als hij door Spanje reist, dan denkt hij aan zijn vriend Luis Daal, en dan zegt hij:

Luis, amigu Yei,
mi ta pasando den Iberia,
den mi alma tin mizeria,
den mi lomba dos kuchu
di esun k'a komete traishon
mas sushi ku por tin
i di esun ku a topami demasiadu
lat.

Dus: ik reis hier door Iberia, ik ben er ellendig aan toe. Maar dan zegt hij op een gegeven ogenblik:

Ma si soño so ta mi rekurso,
bira anto mi Beatris,
guiami den mi mondinan di fantasia

Dus: ben jij maar mijn Beatrice. En voorzover ik weet, gebeurt het niet vaak, dat hij verwijst naar bepaalde figuren, personen en onderwerpen uit de klassieke literatuur. Maar hier doet hij het toch maar!

Op het eind is hij alweer in Venezuela op weg naar Curaçao en dan zegt hij:

Pasobra te na ora mi ta rementa,
bo nòmber, Gina,
lo ta grita den mi ultimo rosea
den shinishi.

Dus: ik kan er niet vanaf zien, want tot de laatste snik zal ik je naam noemen, Gina. Ik geloof dat dit gedicht tot op zekere hoogte auto-biografisch is.

Pierre Lauffer werpt in vrij veel gedichten de blik naar binnen. Dan ontdekken we weemoedigheid, pessimisme, het willen lijden, maar ook de ik-ben-ik-gedachte en zelfs een aanzet tot: ik ben een god in het diepst van mijn gedachten. Al deze dingen zitten er wel in, maar een soort weemoedigheid voert de boventoon in:

PLASER

Ki grandi ta mi goso
Ora mi por lanta,
Subi,
Laga boso
Leu bou di mi
Y drenta mi palasio,
Pa karisia di zonidonan
Ku ni'un papel
A tribi brasa
Tapami,
Rondonami.

Dit thema komt ook wel in andere gedichten terug, waar hij zich eigenlijk uit de wereld wil terugtrekken en in zijn eigen wereldje verder wil leven, omdat daar dingen te beleven zijn, die op deze wereld niet te vinden zijn. Als hij zegt: ik trek mij terug van jullie, dan wil hij omhoog. "Subi, laga boso leu bou di mi" ver onder mij en mijn paleis binnen treden en daar heb je geluiden die geen enkel papier zou durven te omhelzen. Dus een soort wereld waarin hi op kan gaan en waar een ander niet bij kan.

Het gedicht "Enkuentro" gaat over een ontmoeting die hij met zichzelf heeft. Hij ziet zichzelf lopen, terneergeslagen, niet meer zo vief en met allerlei problemen. Je moet oplossingen zoeken voor van alles en nog wat in de wereld. En ik zei tegen mezelf, die ik daar tegenkwam: "Waar is dat nou voor nodig? Lach en wees maar een clown". Maar ja, die sufferd! Wat deed hij? Hij keek even naar me om, glimlachend, en liep door.

ENKUENTRO

Awor ei
M'a topa mi mes
Ta kamna
Ku mi alma den mi brasa;
Chocho, kens, kabes abau,
Buskandc solusion
Pa kos di mundu.

Pober diabel.
Ta ki nodi tin?
Hari!
Bira payasu!

Est'un sokete malu.

El a bira kara,
Sonrei
I sigui kamna.

AMIGOE DINSDAG 1 NOVEMBER 1983

ORANJESTAD — In het Instituto di Cultura opende gezaghebber Frank Croes (zie foto) vrijdagavond de keramiektentoonstelling die de gehele week 's avonds geopend zal zijn. Tijdens de tentoonstelling worden demonstraties van met keramiek werken gegeven.

AMIGOE MAANDAG 31 OKTOBER 1983

Newsday over boek en onderwijs:

Wycliffe Smith, Will Johnson horen op literatuurlijst

WILLEMSTAD — ER kan geen excuus gevonden worden dat op de Bovenwindse scholen Will Johnson, Wycliffe Smith of Lasana Sekou niet voorkomen op de lijst van boeken welke de leerlingen moeten lezen als onderdeel van hun vorming. Zo stelt WindWard Islands Newsday in een hoofdartikel vast over het belang van het lezen.

Naar aanleiding van de onlangs op Sint Maarten gehouden Kinderboekenweek gaat het Sintmaartense weekblad Newsday nader in op het belang van het boekenlezen en boeken leren lezen. Het blad wijst er in dit verband op dat onlangs twee boeken op Sint Maarten zijn verschenen van eigen mensen en ook op Sint Maarten gedrukt. De boekindustrie staat op Sint Maarten nog in zijn kinderschoenen, aldus Newsday. Maar juist daarom verdient hij de aandacht van iedereen om te zorgen dat deze tak van bedrijvigheid tot volwassenheid kan komen. Het is nodeloos te zeggen dat er ook op dit gebied zich allerlei problemen voordoen zoals gebrek aan ervaring en het ontbreken van ervaren mensen enz.

Het gaat echter om een belangrijke zaak, aldus Newsday. Een boek is niet alleen een instrument van informatie, maar ook van cultuur. Het is de ruggegraat van de Westerse beschaving. Kan men zich nu een wereld voorstellen zonder boeken? Hoe dan ook, Newsday meent dat heden ten dage kennelijk meer gelezen wordt dan in het verleden het geval was. En dit ondanks de aanwezigheid van radio, tv en de video. Maar hoevelen van ons hebben het werk gelezen van Frank Martinus, Rosario, Lasana Sekou, Wycliffe Smith, Will Johnson? Het zijn allemaal Antilliaanse schrijvers van belang en sommigen van hen hebben zelfs internationale faam verworven. Dat zij in het Nederlands, Papiamento of het Engels schrijven is niet voldoende reden om hen te negeren, terwijl degenen onder ons die als bezetenen lezen daarvoor slechts cowboyboeken en goedkope liefdesverhalen van buitenlandse makelij verslinden. Het komt er volgens Newsday op neer dat er een gezonde leestraditie opgebouwd moet worden en dat moet beginnen op school. En daarbij moet aan de eigen schrijvers prioriteit worden gegeven, aldus Newsday.

Dit kan echter niet gegarandeerd worden in het huidige leerprogramma, tenzij dit tot de verantwoordelijkheid van het departement van Onderwijs behoort en niet tot die van de verschillende schoolbesturen zoals nu het geval is, aldus Newsday. Ook bestaat er behoefte aan een nieuwe aanpak van het literatuuronderwijs, omdat op het

zie verder pag. 9 onderaan

Beter beeld van bloeitijd van Statia in 18e eeuw

ARCHEOLOGICAL FIELD SCHOOL ST. EUSTATIUS 1983

ORANJESTAD - (St. Eustatius) - Voor de derde achtereenvolgende maal heeft de Universiteit van William and Mary uit Williamsburg, Virginia, U.S.A. een archeologische veldschool op Sint Eustatius georganiseerd. De doelen van deze zesweekse onderneming in juni en juli zijn zowel onderwijs aan archeologie studenten als wetenschappelijk onderzoek. In de voorgaande jaren werd veel tijd besteed aan inventariserend onderzoek; het optekenen en in kaart brengen van alle ruïnes, zowel in Oranjestad als daarbuiten.

Ieder jaar worden ruïnes uitgezocht om opgravingen te doen. Dit jaar werden opgravingen uitgevoerd in:

1. Het suikerplantage complex van English Quarter.
2. Ruïnes van pakhuizen langs het strand van de benedenstad, waarbij een continu doorlopende zeewering werd ontdekt.
3. De synagoge in de bovenstad. Deze synagoge is een van de oudste van het westelijk halfrond. De muren ervan staan nog wel overeind maar er moet spoedig iets aan gebeuren om instorting te voorkomen. Alvorens over te gaan tot conservering van de synagoge is het verstandig om archeologisch onderzoek te doen. Door de fundamenten bloot te leggen komt men tot een beter inzicht over de bouwwijze en kan men gegronde adviezen geven voor de conservering.

Bloeitijd van Statia

Na drie jaar opgravingen en onderzoek ontstaat een steeds beter beeld van de bloeitijd van Statia in de 18e eeuw. Het is te hopen dat de eerste publicaties hierover binnenkort zullen verschijnen.

Naast archeologisch onderzoek wordt ook anthropologisch onderzoek gedaan. Zo wordt de "oral history" van Statia opgetekend en ook de gebruiken op het gebied van de "bush medicine".

De College of William and Mary werkt nauw samen met het AAINA, het Archoelogisch en Anthropoligisch Instituut van de Nederlandse Antillen.

Het AAINA houdt toezicht op de werkzaamheden en er zijn duidelijke afspraken gemaakt over het gebruik van de vondsten, die het eigendom blijven van de Nederlandse Antillen.

In dezelfde periode voerde ook het AAINA onderzoek uit. Jay Haviser onderzocht een woonplaats van pre-historische indianen en Wil Nagelkerken deed voorbereidend onderwater onderzoek naar artefacten in de Oranjestad-baai. Volgend jaar zal daar waarschijnlijk een intensief onderwaterprogramma uitgevoerd worden.

Gastheer van alle wetenschappers en studenten was de Sint Eustatius Historical Foundation, die zich zeer inspande om alles naar wens te laten verlopen. Iedereen vond weer onderdak in het door het Eilandgebied ter beschikking gestelde Antillean View Hotel.

Het ziet er naar uit dat ook volgend jaar de Field School weer op Sint Eustatius aanwezig zal zijn. Het steeds terugkomen van zoveel wetenschappelijke onderzoekers maakt van Sint Eustatius een van de archeologisch best onderzochte eilanden van de Nederlandse Antillen.

De belangstelling voor de geschiedenis van het eiland geeft de Statianen een positief gevoel wat zich weer uit in de toenemende initiatieven om van Sint Eustatius een mooi en leefbaar eiland te maken.

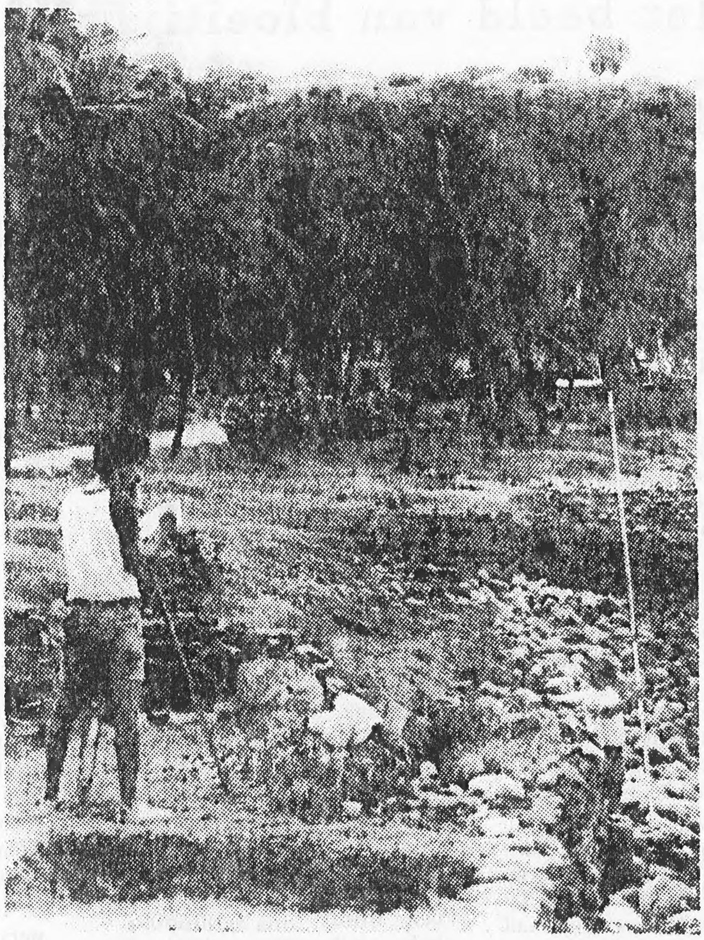
F. van der Hoeven

Foto's zie pag. 10

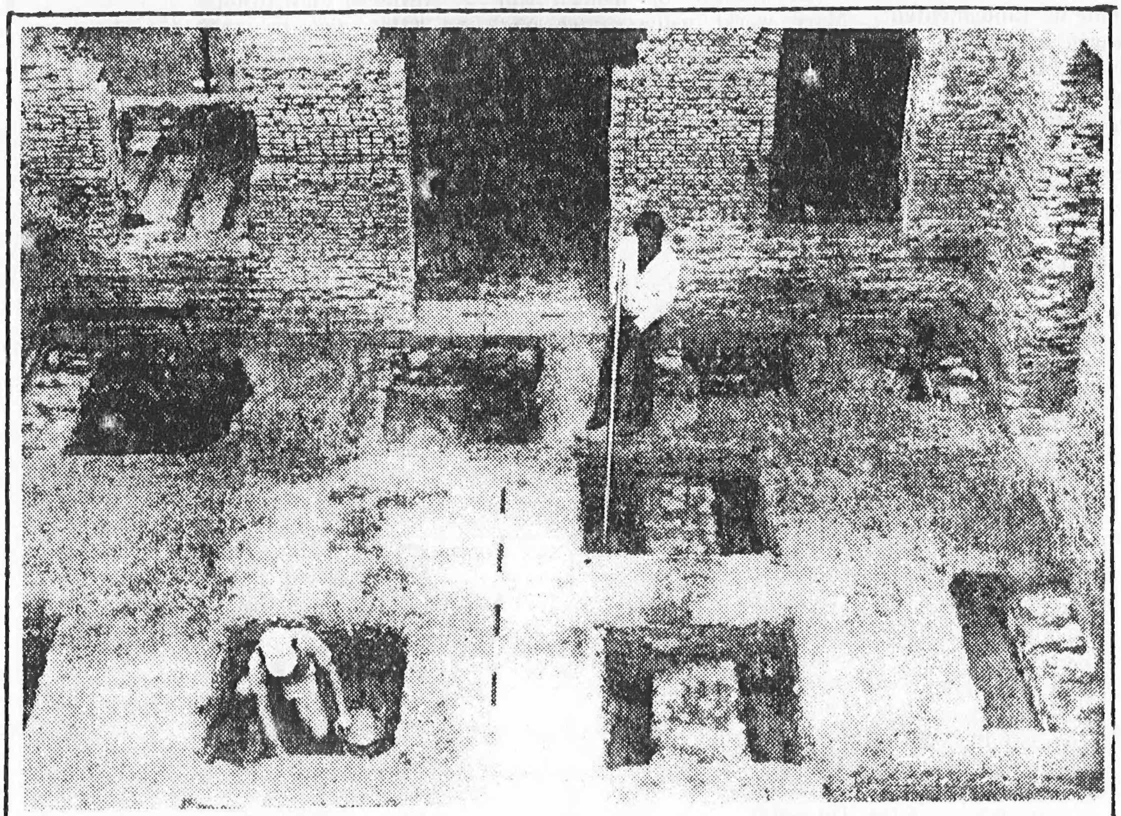
Vervolg literatuurlijst

ogenblik literatuur volkomen op de achtergrond wordt geschoven als niet belangrijk. Kort gezegd: Newsday wil uitbreiding van de nationale wetgeving op onderwijsgebied om te verzekeren dat onze kinderen te lezen krijgen, niet wat door een schoolbestuur wordt voorgeschreven, in de samenstelling waarvan de ouders geen inbreng hebben, en ook niet door de leraren die vaak nog niet eens van dit land afkomstig zijn. Een departement van onderwijs dat volledig impotent is ten aanzien van het bepalen van de inhoud van het onderwijs, dat is het schoolprogramma, is een overbodig instituut. Tot zover Newsday.

Vervolg
Archeologie
St. Eustatius

ST. EUSTATIUS - Tussen de ruïnes van de benedenstad doen studenten onderzoek. Hier werd een "zeedijk" ontdekt. Bovenop de klip kijkt Fort Oranje uit over de restanten van het verleden.

ST.EUSTATIUS - Opgravingen in de synagoge. Duidelijk zijn de fundamenten te zien. Alles wordt nauwkeurig opgemeten, beschreven en gefotografeerd.

Prachtige natuurgebieden nu toegankelijk

STINAPA-PADEN OP SABA EN STATIUS

ST. EUSTATIUS/SABA - De Stichting Nationale Parken op de Nederlandse Antillen heeft in de afgelopen maanden op Sint Eustatius en Saba natuurpaden aangelegd. Beide eilanden hebben prachtige natuurgebieden die echter op een enkel pad na niet toegankelijk waren. Daar is nu verandering in gekomen. Onder bezielende leiding van Ingvar Kristensen, bioloog en oud bestuurslid van Stinapa, werden de paden uitgezet, opengekapt en gemarkeerd.

Op beide eilanden kreeg de Stinapa alle medewerking van de eilandsbesturen o.a. in de vorm van mankracht en transport.

De paden volgen bijna allemaal reeds bestaande paden die de laatste jaren in onbruik zijn geraakt en overwoekerd. Het voordeel van deze oude paden is dat ze meestal al de makkelijkste routes nemen over de steile hellingen en dat het kapwerk beperkt is waardoor er weer minder natuur wordt aangetast.

Statia

Op Statia werd allereerst het Quill-pad verbeterd en gemarkeerd en voorzien van een veiliger alternatieve route. Vanaf de kraterrand werd een nieuw pad gemaakt naar Mazinga, de 600 meter hoogste top van de Quill en heel Statia. Het is ondanks het pad een zware klim van ongeveer een uur vanaf de kraterrand.

De moeite wordt dubbel en dwars beloond door de prachtige vegetatie en het uiteindelijk bereiken van het tropische regenwoud rond de top. Vandaar heeft men een indrukwekkend uitzicht over de krater en het eiland.

Nieuwe paden gaan rond de Quill en over de White Wall en Sugar Loaf formaties heen. Een drietal paden gaan naar het ongerepte noordwesten van het eiland, de zg. Little Mountains. In dit prachtige gebied waant men zich op een onbewoond eiland.

lees verder p.12

ST. EUSTATIUS - Uitzicht over Statia vanaf "Boven", de hoogste heuvel van de Little Mountains.

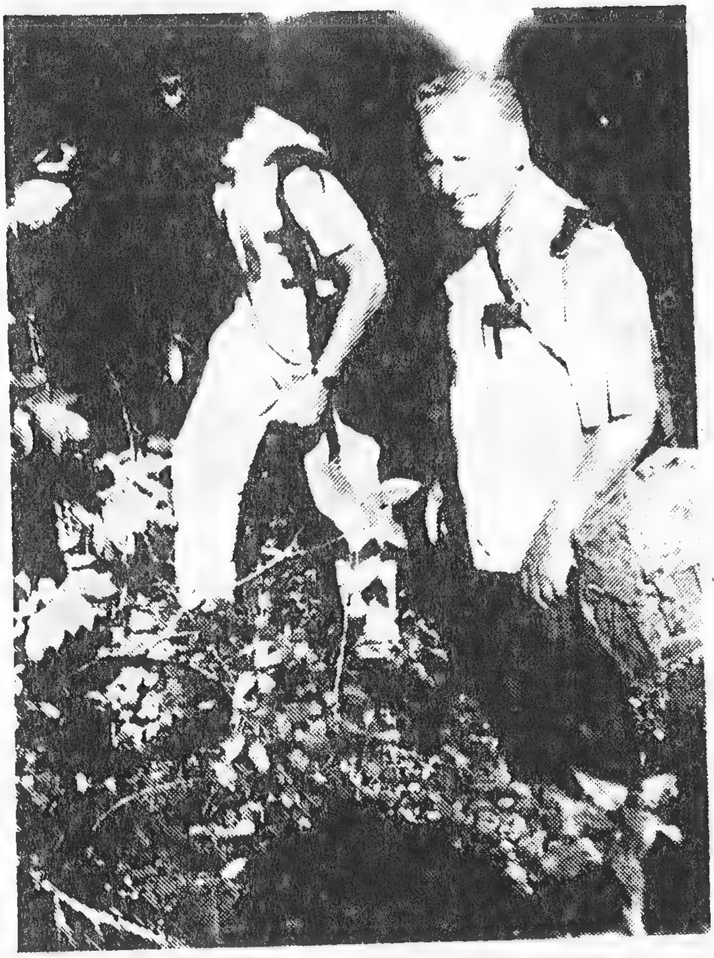
Saba

Op Saba kon één pad gelaten worden zoals het is; het pad naar de top van Mount Scenery. Boven op de berg is een indrukwekkend regenwoud, van een nog grotere intensiteit dan op Statia.

Op deze top, in het Elfin Wood,werd een rondgang aangelegd tussen de bomen door die volledig bedekt zijn met lange mosslierten. Met daarbij de koele, vochtige mist is het een andere wereld. Verscheidene paden gaan gedeeltelijk rond de berg, naar gedeelten van het eiland waar niemand woont o.a. naar de verlaten zwavelmijn. Twee paden gaan naar uitzichtspunten vanwaar een schitterend uitzicht is op The Bottom en Windwardside.

Tenslotte is het nu mogelijk geworden om via oude paden van Windwardside naar The Bottom te lopen zonder daarbij de autoweg te kruisen. Langs deze route liggen ook enkele landbouwgronden waardoor men zich goed kan voorstellen hoe het leven op Saba voor de komst van de automobiel was.

F. van der Hoeven

SABA - Dr. Ingvar Kristensen in het Sabaanse bos samen met bosbouwstudent Paul Romein die een pad markeert.

ST. EUSTATIUS - Het tropisch regenwoud vlak onder de top van Mazinga op Statia.

Woensdag 2 november 1983

BEURS- EN NIEUWSBERICHTEN

Onthulling bronzen portret van Sjon Coco Palm

WILLEMSTAD --Opgericht is de stichting 'Fundashon pa promove potretamentu di Antiyanonan di renombre". Deze Stichting heeft ten doel het bevorderen van en voor het nageslacht bewaren van de beeltenissen van bekende Antillianen. De stichting tracht haar doel onder meer te bereiken door het verzamelen van fondsen het opdracht geven aan lokale regionale of uit andere delen van de wereld afkomstige kunstenaars om de door het bestuur van de stichting gekozen landgenoten te portretteren.

Op donderdag 3 november zal de onthulling van het eerste beeld plaats vinden welke door de stichting in het kader van haar doelstelling is aangeschaft.

Het betreft een bronzen portret van wijlen Jacobo (Sjon Coco)Palm, welke in een plechtige bijeenkomst op donderdag 3 november om 20.30 uur in de Centro Pro Arte, officiëel onthuld zal worden. Het beeld krijgt een definitieve plaats in de hal van de Centro Pro Arte.

Belangstellenden zijn van harte welkom. De stichting zal op korte termijn drie andere protretten van bekende landgenoten in andere centra plaatsen. Op kort termijn zullen nog drie andere landgenoten worden uitgezocht om te worden vereeuwigd. Het bestuur van de stichting bestaat uit Mevr. Violette Eustatia, mr. R.J.A. Palm en de heer Henri Lauffer.

Donderdag 3 november 1983

BEURS- EN NIEUWSBERICHTEN

In Memoriam L.D. Gerharts

Hij is er plotseling niet meer. Toch is hij daar nog, Overal op het prachtig eilandje Bonaire. Door zijn innemende persoonlijkheid, door zijn toewijding voor zijn medemensen, door zijn inzet voor alles, door al hetgeen alom op het eiland staat en te zien is.

Lodewijk Daniel Gerharts heeft Bonaire gebracht in de moderne tijd. Hij heeft zijn leven gewijd aan de opbouw van het eiland. Zakelijk, sociaal, politiek, Dank zij zijn initiatief, zijn volhouding, zijn visie, kreeg men een vliegveld, een zeepier, waterfabriek, elekctriciteit, telefoon, sociale voorzieningen, gezondheidsdienst enz. enz. Dank zij hem werd Bonaire erkend.

Ik heb zijn streven en zijn vechten in de Staten van nabij, vele jaren meegemaakt. Wij zaten naast elkaar, vechtend voor dezelfde, goede zaak. Met gevoel voor humor legde hij de hand op wonde plekken bij de elkaar opeenvolgende regeringen. Tijdens de RTC toonde hij zich ook een echte realist, tevens idealist. Hij zocht nooit zichzelf, maar het algemeen belang. Wij steunden elkaar in onze politieke filosofie. Het ging eens of meermalen zelfs zover dat, toen ik door stemverlies niet kon praten, ik het een en ander telkens op paier zette en hij namens mij mijn mening voorlas "namens het geachte lid Debrot, mijn vriend die zich "versproken", pardon, die zijn stem plotseling kwijt is".

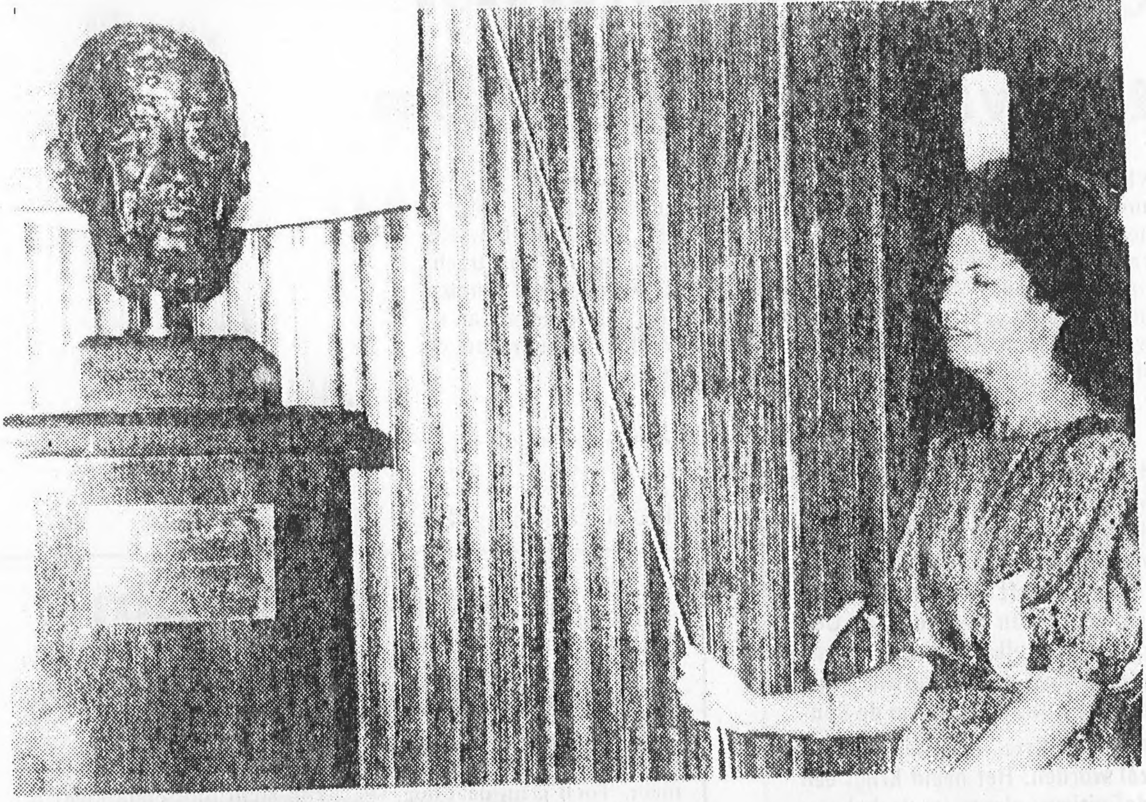
Ellende, laster, vuil is hem niet bespaard gebleven. Maar gelukkig stond hij daarboven. Ging door in zijn strijd voor het eiland. Eens gaf ik hem de raad, toen het te bar en boos werd: "Beste vriend LD., neem dit van mij, een jongere, aan. Een HOND kan je misschien wel BIJTEN, maar NOOIT beledigen".

Ik noemde hem met vele anderen altijd "de Koning van Bonaire". Dit bracht hem eens in verlegenheid. Hij lag ziek in een hospitaal in Nederland. Ik belde op, kreeg de telefoniste en vroeg "Kunt U mij doorverbinden met de KONING van Bonaire?" Stilte aan de andere kant. Ik herhaalde "Koning Lodewijk I Daniel Gerarts". De verpleegster voldeed meteen aan mijn verzoek. Later vertelde LD mij glunderend dat sinds dien dag men hem werkelijk als een Koning behandelde en met Majesteit toesprak. Men had het letterlijk opgevat.

Het eiland en de Antillen mogen en kunnen hem nooit vergeten. Ik hoop dat er spontaan een comité komt om zijn gedachtenis op waardige wijze te vereeuwigen.

Beste vriend Lodewijk Daniel, rust in vrede. Jij hebt het verdiend. Aan familie, aan heel Bonaire mijn oprechte condoleances.

I.C. Debrot

WILLEMSTAD -- Gistermiddag vond in Centro Pro Arte de onthulling plaats van een borstbeeld van de grote Curaçaose musicus, wijlen Jacobo (Sjon Coco) Palm. Deze indrukwekkende gebeurtenis vond plaats in aanwezigheid van autoriteiten familieleden en vrienden. Het woord werd gevoerd door mw. Violette Eustatia, voorzitster van de Stichting "Fundashon pa promove potretamentu di Antiyanonan di renombre", gezaghebber Ronnie, Casseres, de heer Frank Rozendal, namens de Gedeputeerde van Cultuur, mw. May Henriquez en dr. Robert Rojer, kleinzoon van Sjon Coco. Op de ene foto het moment waarop het borstbeeld wordt onthuld door mw. Mary Beers--van Delden, een kleindochter van Sjon Coco en op de andere foto een gedeeltelijk overzicht van de aanwezigen gisteravond in Centro Pro Arte. Met de onthulling van dit bronzen portret heeft Curacao een van haar grote zonen gehuldigd.

WILLEMSTAD - In verband met het 35-jarig bestaan van het Maria College vond gisteravond in Centro Pro Arte een gala show plaats, met optreden van oud-leerlingen van deze school. Een van de oudleerlingen die gisteravond weer formidabel was, was de bekende zanger George Willems, die we hier in aktie zien.

Aankoop Gouverneur de Graafhuis op Statius

ST. EUSTATIUS - In juli van dit jaar werd de Sint Eustatius Historical Foundation door hulp uit Nederland en de persoonlijke bemiddeling van Koningin Beatrix in de gelegenheid gesteld om het historische Gouverneur de Graafhuis aan te kopen.

Het is één van de mooiste gebouwen van St. Eustatius. Het twee verdiepingen gedeelte stamt uit de 18e eeuw en is opgetrokken uit Hollandse bakstenen. De laagbouw is van veel latere datum.

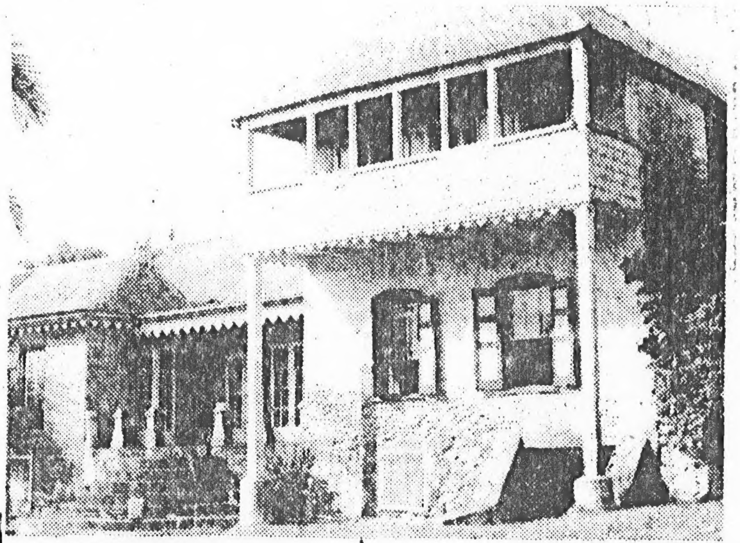
Het gebouw ligt in het centrum van Oranjestad, de hoofd stad van St. Eustatius, en is uitermate geschikt als museum. Het huidige museum van de Historical Foundation is te klein geworden en bovendien is er meer ruimte nodig voor opslag, onderzoek, administratie en vergaderingen.

Het Gouverneur de Graafhuis zal nog dit jaar worden gerestaureerd. Met de aankoop en restauratie van dit huis heeft St. Eustatius weer een belangrijke stap gedaan om van hun stad een historische en architectonische bezienswaardigheid te maken.

F. van der Hoeven

De redaktie tekent hierbij aan dat in het kader van de Monumenten Zorg op St. Eustatius de Minister van Ontwikkelingssamenwerking, de heer L.A.I. Chance samen met de heer I. Berkel van de St. Eustatius Historical Foundation, een reis naar de Verenigde Staten heeft ondernomen teneinde de nodige fondsen los te krijgen voor de instandhouding van het "Gouverneur De Graafhuis", een villa vanwaar uit tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog de Amerikaanse vlag werd gehesen en saluutschoten waren afgevuurd.

Een van de donateurs die zich geroepen voelde om een bijdrage te leveren voor de restauratie van het zo historisch belangrijke gebouw, was de College of William and Mary te Williamsburg, Virginia.

ST. EUSTATIUS - Het Gouverneur de Graafkins werd onlangs aangekocht door de Sint Eustatius Historical Foundation om dienst te doen als museum.

5/11-83

TENTOONSTELLING GEBRUIKSVOORWERPEN VAN WELEER

ORANJESTAD - Maandag 7 november aanstaande wordt in het Instituut voor Cultuur een tentoonstelling geopend van gebruiksvoorwerpen van weleer. Ondanks de vooruitgang en Aruba's binnentreden in de moderne tijd blijken nog voldoende van de voorwerpen, die onze voorouders gebruikten, op het eiland aanwezig om ermee een tentoonstelling te houden.

De bedoeling van dit initiatief is om de bevolking te wijzen op de waarde hiervan, vooral historische waarde. In de tentoonstelling zal men niet minder dan 140 van deze gebruiksvoorwerpen kunnen zien, waaronder strijkijzers, dienbladen, schalen, koffiemolens, maalstenen, klokken, muziekdozen en zelfs documenten.

De tentoonstelling duurt tot dinsdag 15 november en kan dagelijks bezichtigd worden van zes tot negen uur 's avonds. Scholen, instanties of personen, die de tentoonstelling overdag willen bezoeken, kunnen hiervoor een afspraak maken met het Instituut voor Cultuur.